

Олександр НЕВМЕРЖИЦЬКИЙ  
Національна академія державного управління  
при Президенті України

**ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО СТАТУСУ СУБ'ЄКТІВ  
ПРАВОВІДНОСИН ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ КОНТРОЛЮ  
ЗА НАДАННЯМ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ  
У СФЕРІ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН**

Визначається призначення та організаційно-правові основи контролю за наданням адміністративних послуг у сфері земельних відносин в умовах демократичної держави. Розглядаються особливості правового статусу суб'єктів державного, внутрішнього та громадського контролю у цій сфері.

Ключові слова: суб'єкт правовідносин, правовий статус, адміністративні послуги, земельна сфера, контроль з боку державних органів, внутрішній контроль, громадський контроль.

Усвідомлення ролі контролю за наданням адміністративних послуг у сфері земельних відносин полягає в забезпеченні фізичних та юридичних осіб якісними, доступними, зручними та прозорими земельними адміністративними послугами. Однак аналіз існуючої ситуації в системі надання адміністративних послуг, зокрема й земельних, свідчить про наявність проблем не завжди чіткого розмежування відповідальності за надання неякісних адміністративних послуг замовникам цих послуг між різними рівнями публічної влади, не завжди своєчасного отримання цих послуг, їх відкритості, прозорості тощо. Така ситуація зумовлює необхідність удосконалення необхідних механізмів контролю за наданням адміністративних послуг у сфері земельних відносин, який покликаний спрямовувати суспільні відносини на досягнення важливої для українського суспільства прогресивної мети.

Провідні аспекти контролю в адміністративній сфері висвітлювали такі дослідники, як: Г. Абасов, О. Алшутіна, О. Андрійко, Е. Афонін, Ю. Битяк, В. Гарашук, Р. Калюжний, О. Клюб, Т. Музичук, І. Недов, В. Олефір, А. Петриків, М. Саєнко, В. Тісногуз, В. Чурсін та ін. Однак комплексних наукових праць, присвячених проблемам контролю за наданням адміністративних послуг у сфері земельних відносин, дослідженню правового статусу суб'єктів правовідносин під час здійснення цього контролю, майже немає.

З огляду на важливість та нагальність розроблення теоретичних і практичних аспектів означеної проблеми метою статті є визначення сутності та особливостей правового статусу суб'єктів правовідносин під час здійснення контролю за наданням адміністративних послуг у сфері земельних відносин.

Визначення особливостей правового статусу суб'єктів правовідносин під час здійснення контролю за наданням адміністративних послуг у сфері земельних відносин неможливе без з'ясування етимології поняття «правовий статус суб'єкта».

З точки зору філософської науки поняття «суб'єкт» (лат. *subjectum* – підмет) позначає носія пізнання та оцінки, джерело предметно-практичної діяльності, цілеспрямованої активності. Якщо суб'єкт права – це особа, потенційно здатна брати участь у правовідносинах, то суб'єкт правовідносин – особа, яка дійсно є їх справжнім учасником. Суб'єкт права перетворюється на суб'єкт правовідносин за умови виникнення певних юридичних фактів, які «запускають» у дію

відповідну норму права, за якою цей суб'єкт набуває юридичних прав та юридичних обов'язків, тим самим роблячи його учасником правовідносин.

Чільне місце серед елементів організаційно-правового механізму контролю посідають суб'єкти, тобто ті, хто здійснює відповідний контроль. Суб'єкт – особа, група осіб, організація тощо, яким належить основна роль у певному процесі; це особа чи організація як носій певних прав та обов'язків [9, с. 650].

Правовий статус – це система соціально допустимих нормативно закріплених і гарантованих авторитетом держави можливостей особистості як суб'єкта певних правовідносин. Сучасні погляди на визначення змісту і структури правового статусу можна розділити на три основні напрями. До першого з них варто віднести позицію О. Черданцева та інших про визнання елементами правового статусу тільки прав і обов'язків людини. Це «вузький» підхід до розв'язання цього питання [14, с. 86]. До другої групи належать погляди розширеного тлумачення змісту правового статусу. Так, О. Скакун вважає, що до цієї категорії варто включати права, свободи, обов'язки та відповідальність особи [8, с. 409]. Р. Халфіна вводить до його змісту блага та правосуб'єктність [13]. М. Матузов вважає, що повною мірою характеризувати сутність правового статусу можна тільки шляхом розгляду таких елементів, як: «правові норми, що встановлюють цей статус, правосуб'єктність, основні права й обов'язки, законні інтереси, громадянство, юридичну відповідальність, правові принципи, правовідносини загального (статусного) типу» [12, с. 237] (тут і далі переклад автора. – О. Н.). Отже, серед прихильників більш розширеного підходу існують розбіжності щодо включення того чи іншого елемента до поняття «правовий статус». Однак усі висловлювані думки єдині в одному: стрижнем правового статусу є права й обов'язки особи.

Згідно з третьою позицією правовий статус особи можна розглядати як у вузькому, так і розширеному значенні. Тобто поза поняттям «правовий статус», до якого входять тільки права й обов'язки, існує також поняття «правове становище», до якого включають інші додаткові елементи. Таким чином, «правовий статус» входить до обсягу більш широкого поняття «правове становище» [15, с. 208]. Можна стверджувати про наявність певної частки раціональності в цьому поділі. Якщо говорити про всю сукупність прав, обов'язків, інтересів людини, її правоздатність та інші категорії, що позначають її можливості бути учасником будь-яких правовідносин, реалізовувати свої інтереси, то в цьому випадку необхідно вживати одне поняття. А на позначення системи прав, обов'язків у конкретних правовідносинах – інше. Такими поняттями можуть бути «правове становище» (ширше) і «правовий статус» (більш вузьке). Водночас за такого підходу існує небезпека виникнення плутанини, підміни понять. Так, слово «status» у перекладі з латини означає положення, стан чого-, кого-небудь. Розглянуті поняття є синонімами, і розділяти їх за змістом та обсягом недоцільно. А на позначення сукупності позначених раніше правових категорій необхідно вживати інші терміни. Також є сумнівною можливість приєднання до обсягу правового статусу, крім прав і обов'язків, певних додаткових елементів. Так, розглядаючи поняття «правовий статус», передусім слід мати на увазі можливість, що надаються особі для досягнення певної мети. Ці можливості у правовідносинах набувають форми суб'єктивних прав і обов'язків. Їх роль полягає в чіткому визначенні правових координат кожної людини, тобто напрямів діяльності у тій чи іншій сфері свого життя, окресленні юридично певних можливостей і необхідності, які характеризують її поведінку.

Вказуючи на зв'язок, який існує між ними, потрібно виділяти два моменти. Перший пов'язаний із кореспондуючим характером зв'язків між правами та обов'язками різних суб'єктів, тобто коли праву одного відповідає обов'язок

іншого в межах певних правовідносин. Другий проходить у взаємозв'язку між ними в межах одного статусу, тобто права і обов'язки повинні врівноважувати один одного. Певній сукупності можливостей, наданих особі, повинна відповідати міра необхідності, яка врівноважувала б перші і навпаки. Такий баланс необхідний для того, щоб не був порушений один з основних проявів права як соціального феномену.

З огляду на такі обставини наявності у правовому статусі двох елементів – прав і обов'язків – достатньо для характеристики цього поняття як системи можливостей, наданих особі. Будь-який із запропонованих вченими додаткових елементів не несе в собі усіх необхідних ознак і тому не може бути включений у структуру поняття «правовий статус».

Таким чином, правовий статус суб'єктів правовідносин під час здійснення контролю за наданням адміністративних послуг у сфері земельних відносин є системою суспільно допустимих закріплених на законодавчому рівні та гарантованих авторитетом держави можливостей учасників цих правовідносин, до змісту та структури якого включаються визначені законодавством відповідні права та обов'язки.

У сфері забезпечення надання якісних земельних адміністративних послуг залежно від суб'єкта здійснення контрольної діяльності контроль диференціюється на такі види: контроль з боку державних органів (державний контроль), внутрішній контроль та громадський контроль (з боку недержавних формувань, приватних осіб).

Згідно зі ст. 19 Конституції України органи державної влади, їх посадові особи зобов'язані діяти тільки на основі та в межах, передбачених Конституцією та законами України повноважень. Держава – це один із головних суб'єктів реалізації контрольної функції в суспільстві, оскільки саме вона має справжнє повноваження, щоб впливати на суспільство, здійснюючи цей вплив, вона покладається також і на засоби контролю.

О. Сушинський запропонував таке тлумачення: державний контроль – це вид діяльності держави, сутність якої полягає в реалізації нею відповідними способами та засобами специфічного контрольного-владного впливу на стан суспільних відносин [11, с. 12]. Метою контролю є розв'язання питань законності та ефективності дій суб'єктів суспільних відносин.

Таким чином, державний контроль має такі ознаки:

- реалізується органами влади, уповноваженими на здійснення контрольної діяльності;
- закріплюється в чинних нормативних актах, які визначають завдання контролюючих суб'єктів;
- держава наділяє контролюючі суб'єкти певними визначеними повноваженнями (компетенціями) у здійсненні конкретних дій;
- контролюючі суб'єкти здійснюють свої повноваження згідно з відповідними нормативно-правовими документами.

Отже, державний контроль – це найважливіший вид діяльності держави, сутність якого полягає у спостереженні та перевірці стану розвитку системи суспільства, усіх її елементів згідно з визначеними напрямками, виправленні неправомірних дій, що гальмують цей розвиток, а також у попередженні можливих помилок [1, с. 74].

Сутність державного контролю у сфері надання адміністративних послуг, у тому числі й у сфері земельних відносин, впливає з положень ст. 19 Закону України «Про адміністративні послуги». Відповідно до її змісту уповноважені надавати адміністративні послуги посадові особи й адміністратори за порушення вимог законодавства у сфері надання адміністративних послуг несуть

### ***Public administration mechanisms***

---

дисциплінарну, цивільну, адміністративну або кримінальну відповідальність, передбачену чинним законодавством. Дії або бездіяльність вказаних посадових осіб, адміністраторів у встановленому законом порядку можуть оскаржуватись у суді. Шкода, заподіяна замовникам адміністративних послуг (фізичним або юридичним особам) посадовими особами, уповноваженими згідно із законом надавати ці послуги, адміністраторами в результаті їх незаконних дій чи бездіяльності, відшкодовується у встановленому законом порядку. Держава, територіальні громади, Автономна Республіка Крим, відшкодувавши шкоду, заподіяну посадовою особою, яка надає адміністративні послуги, чи адміністратором у результаті прийнятих ними неправомірних дій чи бездіяльності, рішень, мають право зворотної вимоги до винної особи відповідно до закону [5].

Державний контроль у сфері надання адміністративних послуг можуть здійснювати уповноважені органи держави, посадові особи. Він спрямований на забезпечення законності, дисципліни та дотримання стандартів, норм і правил надання адміністративних послуг.

Здебільшого такий контроль здійснює певний адміністративний орган, до компетенції якого входить вирішення того чи іншого питання у сфері надання адміністративних послуг, у тому числі й у сфері земельних відносин. Підставами для того, щоб вжити відповідних заходів у сфері надання адміністративних послуг, є:

1) звернення (у письмовому вигляді) від фізичних або юридичних осіб про скоєне порушення вимог чинного законодавства у сфері надання адміністративних послуг;

2) запит або письмове звернення адміністративних органів щодо виявлених фактів порушення вимог чинного законодавства у сфері надання адміністративних послуг.

Своєю чергою, внутрішній контроль як вид контролю надання адміністративних послуг здійснюють самі адміністративні органи та їх посадові особи. У сфері земельних відносин об'єктами такого контролю можуть бути дії й рішення, що їх здійснюють і приймають суб'єкти надання таких послуг. У межах внутрішнього контролю керівники адміністративних органів зобов'язані здійснювати контроль за діями підлеглих на предмет законності дій, їх необхідності, доцільності й ефективності. Ця форма контролю включає право давати накази, розпорядження, змінювати або відмінити рішення, прийняті підлеглими. Внутрішній контроль може здійснюватися за ініціативою самого суб'єкта надання адміністративних послуг, посадової особи або може бути ініційований зовні – іншим адміністративним органом, громадською організацією чи на підставі звернення громадян.

Варто зазначити, що згідно з ч. 4 ст. 13 Закону України «Про адміністративні послуги» одним з основних завдань адміністратора є здійснення контролю за додержанням суб'єктами надання адміністративних послуг термінів розгляду справ та прийняття рішень. Адміністратор – це посадова особа органу, що утворив центр надання адміністративних послуг, яка організовує надання адміністративних послуг шляхом взаємодії із суб'єктами надання адміністративних послуг [5]. Це завдання адміністратор може реалізувати, зокрема, через фіксування в порядку, передбаченому Примірним регламентом центру надання адміністративних послуг: 1) дати надходження справи; 2) дати передачі справи відповідному суб'єкту надання адміністративної справи, або структурним підрозділам суб'єкта надання адміністративної послуги, відповідальним за етапи (дію, рішення); 3) дотримання строків проходження кожного етапу адміністративної послуги; 4) дотримання строків розгляду справи

відповідним суб'єктом надання адміністративної справи; 5) дати передання результату адміністративної послуги суб'єкту звернення [7]. Висновок про дотримання термінів розгляду справ та прийняття рішень адміністратор може зробити, порівнюючи справжні строки зі строками, визначеними в технологічній картці адміністративної послуги.

Здійснення контролю за додержанням суб'єктами надання адміністративних послуг термінів розгляду справ та прийняття рішень є гарантією належного функціонування центрів надання адміністративних послуг і своєчасного надання суб'єктам звернення адміністративних послуг, зокрема й у сфері земельних відносин. Утім, зауважимо, що адміністратор не є суб'єктом надання адміністративних послуг, адже він забезпечує організацію надання відповідної адміністративної послуги.

Як один із видів контролю за діяльністю суб'єктів надання адміністративних послуг, зокрема й у земельній сфері, громадський контроль мають право здійснювати як об'єднання громадян, так і самі громадяни. Так, згідно зі ст. 38 Конституції України громадяни мають право брати участь в управлінні державними справами [4]. Отже, цією конституційною нормою закладено теоретичне та практичне підґрунтя до здійснення громадського контролю за органами державної та місцевої влади.

Аналізуючи поняття «громадський контроль», логічно бачити це явище в зрілих демократіях, адже нині громадський контроль розуміється як «класична демократична процедура, яка є однією з основ демократичного устрою» і як «спосіб забезпечення сталого розвитку соціальної системи» [2, с. 5 – 6].

В Енциклопедії державного управління зазначено, що «громадський контроль – це один із видів соціального контролю за діяльністю органів державної влади і місцевого самоврядування, який здійснюється самими громадянами та їх об'єднаннями, є важливою формою реалізації демократії й способом залучення населення до управління суспільством і державою» [10, с. 120]. У законопроекті «Про громадський контроль» визначено, що «громадський контроль – це діяльність суб'єктів громадського контролю з нагляду, перевірки та оцінки діяльності об'єктів громадського контролю на предмет відповідності такої діяльності вимогам, встановленим законодавством України, та суспільним інтересам» [6].

Як важлива форма реалізації демократії громадський контроль надає можливості та повноваження населенню брати участь в управлінні державою, у розв'язанні суспільних і державних справ, активно впливати на діяльність державних органів влади, місцевого самоврядування [3, с. 74].

Відмітними рисами громадського контролю є те, що здійснюється він саме громадянською, у процесі його здійснення контролюється виконання саме соціальних завдань, безпосередньо пов'язаних із реалізацією та захистом прав і свобод громадян, задоволенням та узгодженням соціальних потреб та інтересів населення. Громадський контроль покликаний не допустити дій з боку контролюваних суб'єктів за межами правопорядку та законності, попередити можливі потенційні відхилення від інтересів суспільства та його суб'єктів, а також намічених цілей, а в разі виникнення цих відхилень усунути їх негативні наслідки. Отже, суб'єктами громадського контролю є громадяни, громадські організації та політичні партії, профспілки та інші учасники громадянського суспільства.

Варто зазначити, що громадський контроль у забезпеченні надання адміністративних послуг у сфері земельних відносин – це комплекс заходів, здійснюваних громадськими організаціями, окремими громадянами та їх об'єднаннями, що спрямовані на перевірку виконання суб'єктами надання земельних адміністративних послуг положень нормативно-правових актів, належного виконання ними своїх повноважень та дотримання прав, свобод і законних інтересів фізичних

та юридичних осіб, споживачів цих послуг, а також прийняття правових заходів для припинення виявлених порушень. Суб'єкти громадського контролю мають свої особливості, які полягають у неоднакових межах та обсязі контролюючого впливу, різному змісті контрольної діяльності, юридичних наслідках здійснюваного контролю. Водночас між ними існує нерозривний взаємозв'язок, заснований на спільних цілях, принципах, об'єкті контрольної діяльності, що, зі свого боку, забезпечує єдність і цілісність механізму контролю.

Контроль за наданням адміністративних послуг у сфері земельних відносин здійснюють відповідні органи державної влади, органи місцевого самоврядування та їх посадові особи в межах своїх повноважень, визначених законом. У сфері забезпечення надання якісних земельних адміністративних послуг залежно від суб'єкта здійснення контрольної діяльності контроль диференціюється на такі види: державний, внутрішній та громадський. Державний контроль за наданням адміністративних послуг у сфері земельних відносин спрямований на забезпечення законності, дисципліни та дотримання стандартів, норм і правил надання адміністративних послуг у сфері земельних відносин. Суб'єктами правовідносин під час здійснення державного контролю у цій сфері є уповноважені органи держави та посадові особи. Такий контроль здійснює певний адміністративний орган, до компетенції якого входить розв'язання того чи іншого питання у сфері земельних відносин. Суб'єктами внутрішнього контролю у цій сфері є самі адміністративні органи та їх посадові особи. Зокрема, керівники адміністративних органів зобов'язані контролювати дії підлеглих на предмет законності дій, їх необхідності, доцільності та ефективності. Ця форма контролю включає право давати накази, розпорядження, змінювати або відмінити рішення, прийняті підлеглими. Відмітними рисами громадського контролю є те, що суб'єктами правовідносин під час його здійснення є громадяни, громадські організації та політичні партії, профспілки та інші учасники громадянського суспільства. Громадський контроль покликаний не допустити дій з боку контрольованих суб'єктів за межами правопорядку та законності, попередити можливі потенційні відхилення від інтересів суспільства та його суб'єктів, а також намічених цілей, а в разі виникнення цих відхилень усунути їх негативні наслідки.

Отримані результати дослідження можуть бути теоретичною базою для подальшої розробки проблем організаційно-правових практик здійснення контролю за наданням адміністративних послуг у сфері земельних відносин.

#### **Список використаних джерел**

1. Авер'янов В. Б. Адміністративне право України. Академічний курс : у 2 т. / ред. колегія : В. Б. Авер'янов (голова). – Київ : Юрид. думка, 2004. – Т. 1: Загальна частина. – 584 с.
2. Бойко Ю. А. Гражданский контроль за работой органов власти / Ю. А. Бойко, Е. А. Смирнова [и др.]. – Ярославль : ВРОО «ЦСП», 2003. – 120 с.
3. Іжа М. Громадський контроль в системі публічного управління як ефективний інструмент експертизи державно-управлінських рішень / Микола Іжа, Олександр Радченко. – Режим доступу : <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/putp/2012-4/doc/2/02.pdf>.
4. Конституція України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96–ВР // Відом. Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
5. Про адміністративні послуги : Закон України від 6 верес. 2012 р. № 5203-VI // Відом. Верховної Ради України. – 2013. – № 32. – Ст. 409.
6. Про громадський контроль : проект Закону України № 4697 від 11 квіт. 2014 р. – Режим доступу : <http://rada.gov.ua>.
7. Про затвердження Примірного регламенту центру надання адміністративних послуг : Постанова Кабінету Міністрів України від 1 серп. 2013 р. № 588. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/118-2013-p>.

8. Скакун О. Ф. Теорія права і держави : підручник / О. Ф. Скакун. – 4-ге вид. – Київ : Алерта, 2017. – 528 с.
9. Суб'єкт // Великий тлумач. словник сучас. укр. мови : 250 000 [слів та словосполучень] / автор проекту та голов. ред. В. Т. Бусел. – Київ : Ірпінь : Перун, 2009. – С. 650.
10. Сурмін Ю. П. Громадський контроль / Сурмін Ю. П., Мельник А. Ф. // Енциклопед. словник з держ. упр. / за ред. Ю. В. Ковбасюка [та ін.]. – Київ : НАДУ, 2010. – 820 с.
11. Сушинський О. І. Контроль у сфері публічної влади: теоретико-методологічні та організаційно-правові аспекти : монографія / О. І. Сушинський. – Львів : ЛРІДУ УАДУ, 2002. – 468 с.
12. Теория государства и права : курс лекций / под ред. Н. И. Матузова, А. В. Малько. – 3-е изд., перераб. и доп. – М. : Юрид. норма : НИЦ ИНФРА-М, 2017. – 640 с.
13. Халфина Р. О. Общее учение о правоотношении / Р. О. Халфина. – Режим доступа : [http://www.pravo.vuzlib.su/book\\_z727\\_4.html](http://www.pravo.vuzlib.su/book_z727_4.html).
14. Черданцев А. Ф. Логико-языковые феномены в юриспруденции : монография / А. Ф. Черданцев. – М. : Норма, 2012. – 320 с.
15. Ынтыкбаев А. К. К вопросу рассмотрения понятий «статус», «правовой статус», «конституционный статус» и «конституционно-правовой статус» / А. К. Ынтыкбаев // Символ науки. – 2016. – № 3 (15). – С. 208.

#### **List of references**

1. Averianov V. B. Administratyvne pravo Ukrainy. Akademichnyi kurs : u 2 t. Kyiv : Yuryd. dumka, t. 1: Zahalna chastyna, 2004, 584 p. [in Ukrainian].
2. Boyko Yu. A., Smirnova E. A. [i dr.] Grazhdanskiy kontrol za rabotoy organov vlasti. Yaroslavl : VROO «TsSP», 2003, 120 p. [in Russian].
3. Izha M., Radchenko O. Hromadskyi kontrol v systemi publichnoho upravlinnia yak efektyvnyi instrument ekspertyzy derzhavno-upravlinskykh rishen. Retrieved from <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/putp/2012-4/doc/2/02.pdf> [in Ukrainian].
4. Konstytutsiia Ukrainy vid 28 cherv. 1996 r. № 254k/96–VR. *Vidom. Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 1996, № 30, st. 141 [in Ukrainian].
5. Pro administratyvni posluhy : Zakon Ukrainy vid 6 veres. 2012 r. № 5203-VI. *Vidom. Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 2013, № 32, st. 409 [in Ukrainian].
6. Pro hromadskyi kontrol : proekt Zakonu Ukrainy № 4697 vid 11 kvit. 2014 r. Retrieved from <http://rada.gov.ua> [in Ukrainian].
7. Pro zatverdzhennia Prymirnoho rehlamentu tsentru nadannia administratyvnykh posluh : Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 1 serp. 2013 r. № 588. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/118-2013-p> [in Ukrainian].
8. Skakun O. F. Teoriia prava i derzhavy : pidruchnyk. 4-he vyd. Kyiv : Alerta, 2017, 528 p. [in Ukrainian].
9. Busel V. T. (ed.). Subiekt. *Velykyi tлумач. slovnyk suchas. ukrain. movy : 250 000 [sliv ta slovospoluchen]*. Kyiv : Irpin : Perun, 2009, p. 650 [in Ukrainian].
10. Surmin Yu. P., Melnyk A. F. Hromadskyi kontrol. *Entsykloped. slovnyk z derzh. upr.* Kyiv : NADU, 2010, 820 p. [in Ukrainian].
11. Sushynskiy O. I. Kontrol u sferi publichnoi vlady: teoretyko-metodolohichni ta orhanizatsiino-pravovi aspekty : monohrafiia. Lviv : LRIDU UADU, 2002, 468 p. [in Ukrainian].
12. Matuzova N. I., Malko A. V. Teoriya gosudarstva i prava : kurs lektsiy. – 3-e izd., pererab. i dop. M. : Yurid. norma : NITs INFRA-M, 2017. 640 p. [in Russian].
13. Halfina R. O. Obschee uchenie o pravootnoshenii. Retrieved from [tp://www.pravo.vuzlib.su/book\\_z727\\_4.html](http://www.pravo.vuzlib.su/book_z727_4.html) [in Russian].
14. Cherdantsev A. F. Logiko-yazykovyie fenomenyi v yurisprudentsii : monografiya. M. : Norma, 2012, 320 p. [in Russian].
15. Yintyikbaev A. K. K voprosu rassmotreniya ponyatiy «status», «pravovoy status», «konstitutsionnyiy status» i «konstitutsionno-pravovoy status». *Simvol nauki*. 2016, № 3(15), p. 208 [in Russian].

## ***Public administration mechanisms***

---

### ***Nevmerzhytskyi Oleksandr. Features of the legal status of subjects of legal relations during the control of provision of administrative services in the field of land relations***

An analysis of the current situation in the system of providing administrative services, including land matters, demonstrates that there is not always clear delineation of responsibility for providing poor-quality administrative services to the customers of these services between different levels of public authority; there is not always timely receipt of these services, accessibility and transparency of them, etc. This situation causes the necessity to improve the proper mechanisms for controlling the provision of administrative services in the field of land matters, which is intended to direct public relations towards the achievement of an important progressive goal for the Ukrainian society.

The article defines the purpose as well as organizational and legal bases of control over the provision of administrative services in the field of land matters in a democratic state. The legal status of the entities in the course of monitoring the provision of administrative services in the field of land matters is a system of socially permissible legal and political rights guaranteed by the authority of the state. The content and structure of this system include the relevant rights and obligations determined by the legislation. The peculiarities of legal status of subjects of state, internal and public control in this sphere are considered. Legal entities during the exercise of state control in this area are authorized bodies of the state and officials. The subjects of internal control in this area are the administrative authorities themselves and their officials. In particular, heads of administrative bodies are obliged to maintain control of the actions of subordinates, for the purpose of legality of their actions, the necessity of the actions, their expediency and efficiency. The distinctive feature of public control is that the subjects of legal relations during its implementation are citizens, public organizations and political parties, trade unions and other members of the civil society. Public control is intended to prevent actions by controlled entities outside the law and order, to prevent potential deviations from the interests of the society and its subjects, as well as the intended goals, and in case of such deviations, to eliminate their negative consequences.

Key words: subject of legal relations, legal status, administrative services, land area, control by the state bodies, internal control, public control.

*Надійшла до редколегії 04.03.19*